najaar 2022



## Plan van Aanpak

# Energiearmoede gemeente Aalten

Gemeente Aalten



# Energiearmoede is geen nieuw, maar helaas een groeiend probleem in Nederland

**Meer en meer huishoudens worstelen met het kunnen (blijven) betalen van hun vaste lasten, waaronder de maandelijkse energiekosten. In de afgelopen periode zagen we een schrikbarende stijging van de gas- en elektraprijzen, waardoor deze problemen voor nóg meer huishoudens in Nederland en ook in de gemeente Aalten, helaas aan de orde van de dag zijn gekomen.**



**TNO heeft het probleem onderzocht en is in september 2021 met de resultaten van een onderzoek naar energiearmoede naar buiten gekomen. Toen in november 2021 de energieprijzen verder fors stegen, heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld om de effecten van deze prijsstijgingen enigszins te dempen.**

**Onlangs, na de verdere prijsstijgingen van energie, heeft het Rijk opnieuw middelen beschikbaar gesteld. Het gaat om de volgende middelen:**

- Teruggave van energiebelasting via de energierekening aan alle Nederlanders (de hoogte is afhankelijk van het gebruik maar is gemiddeld ongeveer € 450 per huishouden);

- Een eenmalige tegemoetkoming van € 800 voor mensen met een minimuminkomen (bijstand, AOW, WIA); Deze energietoeslag is later verhoogd met € 500 naar in totaal € 1.300;

- Het Rijk heeft twee maal 150 miljoen beschikbaar gesteld, dat wordt verdeeld over alle gemeenten voor het realiseren van een aanpak energiearmoede. De gemeente Aalten heeft hiervoor twee maal € 221.035 ontvangen;

- Er is een extra uitkering vanuit het Nationaal Isolatieprogramma aan gemeenten beschikbaar gesteld. De gemeente Aalten heeft € 110.693 voor isolerende maatregelen ontvangen. Dit bedrag is uitgekeerd op basis van het aantal woningen per gemeente dat gebouwd is voor 1975. Dit deel van de woningvoorraad biedt namelijk veel potentie voor het nemen van isolerende maatregelen.

## Wat is het doel van deze notitie?

Het doel van het gemeentelijk energiearmoedebeleid is het structureel verlagen van de energiekosten voor huishoudens die te maken hebben met energiearmoede.

Energiearmoede wordt door TNO gemeten als het percentage huishoudens met enerzijds een laag inkomen en anderzijds óf hoge energiekosten óf een woning met een relatief lage energetische kwaliteit.

We willen de energielasten van huishoudens verlagen door aandacht te hebben voor zowel de gedragskant, als voor materiële ondersteuning in natura (bijvoorbeeld energiezuinig witgoed, isolatieregeling enz.).

Ook willen we zowel de huurders als de woningeigenaren iets kunnen aanbieden, waarmee ze structureel energie kunnen besparen om zo hun energielasten te verlagen en ze minder kwetsbaar te maken voor de huidige, zeer hoge energieprijzen.

Deze notitie gaat vooral in op de aanpak voor het besteden van de specifieke Rijksmiddelen, maar biedt ook aanknopingspunten voor de toekomst, om het beleid structureel te borgen en aandacht te houden voor deze kwetsbare groep.



## Wat is precies energiearmoede?

*'Ruim een half miljoen huishoudens in ons land leeft in energiearmoede: ze hebben hoge energiekosten, wonen meestal in een huis dat niet goed is geïsoleerd en hebben een laag inkomen. Gebaseerd op cijfers van het CBS heeft TNO onderzoek gedaan naar aard, omvang en regionale spreiding van de energiearmoede in ons land. Versnelling van de energietransitie helpt in de bestrijding van dit fenomeen. Dat is niet alleen van belang voor de getroffen groep maar zal ook een vliegwieleffect hebben voor de gehele transitie.'*

Bovenstaande schreef TNO in september 2021. Op dat moment ging TNO ervan uit dat 5 tot 7% van de Aaltense huishoudens te maken had met energiearmoede. Dat was ruim voordat de energieprijzen zowel in november 2021 als in de loop van 2022 flink stegen. Het Rijk is bij de verdeling van de middelen uitgegaan van 847 huishoudens met energiearmoede in de gemeente Aalten.

De situatie is helaas veel schrijnender geworden dan dat die al was en het aantal huishoudens met energiearmoede is daardoor ook gestegen. Een veel gehanteerde definitie van energiearmoede is dat uitgaven aan de kosten voor energie meer zijn dan 10% van het besteedbaar inkomen. Met de huidige prijzen is dat voor heel veel mensen met een uitkering en mensen met een laag inkomen al snel het geval.

Van de huishoudens die geconfronteerd worden met energiearmoede, woont circa 75% in een huurwoning van een woningcorporatie, 15% huurt particulier en de overige 10% heeft een koopwoning. Voor de verdeling van de middelen van het Rijk vormen de gegevens van TNO het uitgangspunt.

Zowel woningcorporaties, gemeenten, netwerkbedrijven en energiebedrijven maken zich zorgen over de problemen die hierdoor kunnen ontstaan. Problemen die zich in eerste instantie uiten in betalingsproblemen. Dit zorgt voor veel stress in huishoudens, met de nodige gevolgen binnen gezinnen. In extreme gevallen kan het leiden tot afsluitingen en huisuitzettingen. Met alle maatschappelijke gevolgen en kosten van dien.

**"Ruim een half miljoen huishoudens in ons land leeft in energiearmoede: ze hebben hoge energiekosten, wonen meestal in een huis dat niet goed is geïsoleerd"**



## Hoe uit zich energiearmoede?

Ondanks dat energiearmoede een relatief nieuw begrip is, ook voor gemeenten, wordt op meerdere plaatsen in Nederland al langer gewerkt aan het ondersteunen van mensen met lage inkomens, om hun energieverbruik te verlagen. Op veel plaatsen doen zich vervelende en soms ook schrijnende situaties voor.

**Enkele voorbeelden:**

- *'Alles wordt duurder en dan is ook nog de energierekening meer dan verdubbeld en ik kom al bijna niet rond, wat moet ik doen?'*

- *'De pijn van reuma wordt minder als het in huis warm is, dat adviseert de dokter. Maar met mijn AOW-uitkering is niet makkelijk om het huis warm te stoken en toch nog rond te komen. Dan maar meer pijnstillers slikken?'*

- *Mensen die de verwarming helemaal niet meer aanzetten of op 15 graden, omdat gas zo duur is geworden en in een koud en vochtig huis gaan leven. Soms met een elektrische deken op de bank.*

Kortom, energiearmoede levert echt schrijnende situaties op en dat drukt op het welzijn van mensen. Het levert stress en zorgen en vergroot het gevoel van onmacht en verlies van eigen waarde. Daardoor kunnen mensen eenvoudig 'achterop' raken. Terwijl meedoen in de samenleving ontzettend belangrijk is, voor iedereen!

## Hoe signaleren we energiearmoede?

In het begin van 2022 zijn Humanitas, Sensire en de gemeente Aalten gestart met een nieuw initiatief, het **GRIP-team Aalten**. Vanuit dit team is in april 2022 gestart met een wekelijks inloopspreekuur, waar inwoners vrijblijvend langs kunnen komen met vragen op financieel gebied.

Wanneer we een melding krijgen van een betalingsachterstand van de energiemaatschappij, dan wordt hier actie op genomen. B.v. in de vorm van een brief, bezoek en/of kaartje in de bus. Alles gericht op contact met het betreffende huishouden.

Het **Meedoenpact** is op 9 mei 2019 gestart als een initiatief van de stichting Diaconale Hulpverlening Aalten, de talentverbinder, Figulus en Aladna FM en enkele ervaringsdeskundigen en vanaf het begin met ondersteuning vanuit de gemeente Aalten.

De ondertekenaars van het Meedoenpact gemeente Aalten, gaan aan de slag om de armoede voor alle inwoners binnen onze gemeente te bestrijden. Dat doen ze onder andere door ondersteuning en preventie te bieden, door het niet-gebruik van financiële ondersteuningsmogelijkheden tegen te gaan, door goede informatievoorziening, integrale samenwerking en het vergroten van (financiële) zelfredzaamheid. Met het aangaan van dit pact worden maatschappelijke organisaties en gemeentelijke organisaties aan elkaar verbonden, zodat onze middelen en diensten efficiënter en doelmatiger ingezet kunnen worden ten behoeve van onze inwoners.

## Hoe gaan we om met de energietoeslag?

Om inwoners met een inkomen op of net boven het sociaal minimum te ondersteunen, is begin 2022 door het Rijk een uitkering in het leven geroepen in de vorm van een eenmalige energietoeslag. De gemeente mag bepalen hoe de energietoeslag wordt verdeeld.

Het college heeft in maart van dit jaar besloten om uitvoering te geven aan de uitkering van deze eenmalige energietoeslag van € 800 per huishouden. Hiervoor komen huishoudens uit onze gemeente met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum in aanmerking. Laborijn zorgt voor de uitbetaling van de energietoeslag. De uitkering wordt naar verwachting in het derde kwartaal van 2022 opgehoogd naar € 1.300.

Inwoners met een uitkering ontvangen de toeslag automatisch. Inwoners die een laag inkomen hebben, maar geen uitkering ontvangen van Laborijn, kunnen de energietoeslag aanvragen bij Laborijn. Dat kan bijvoorbeeld omdat iemand een AOW-uitkering zonder aanvullend pensioen heeft of een laag inkomen als zelfstandige. In bijzondere gevallen, waarbij mensen erg in de knel zijn gekomen, wordt door de gemeente maatwerk geleverd.

Per 30 augustus 2022 hebben 800 huishoudens in de gemeente Aalten de energietoeslag ontvangen.

Het is de verwachting dat de regeling in 2022 past binnen de beschikbare financiële (rijks)middelen.

*N.b. De maatregelen voor volgend jaar worden officieel pas op Prinsjesdag bekend gemaakt, maar het ziet er naar uit dat het kabinet ook voor 2023 een energietoeslag beschikbaar wil stellen voor huishoudens op of net boven het sociaal minimum.*






## Welke voorwaarden zijn er voor de besteding van de rijksgelden voor de Aanpak Energiearmoede?

Voor wat betreft de budgetten voor de Aanpak van de Energiearmoede is, in de Nota van Wijzigingen van de Tweede Kamer de Staten-Generaal van 10 november 2021, naast de budgetten die beschikbaar gesteld zijn aan de gemeenten, het volgende opgenomen over de besteding:

*"Gemeenten kunnen deze middelen gericht inzetten om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de hoge energielasten te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om het energieverbruik te verminderen. De specifieke manier waarop dit kan plaatsvinden is aan de gemeenten.*

*De inzet van maatregelen kan daarbij variëren van de inzet van (vrijwillige) energiecoaches, energiedisplays, inregelen van CV-systemen, de inzet van kleine energiebesparende maatregelen zoals tochtstrips en radiatorfolie tot aan een bijdrage aan grotere isolatie maatregelen zoals vloer- of spouwmuurisolatie."*

In de tweede beschikking van het Ministerie staat verder: *"Uit de middelen kunnen ook de uitvoeringskosten van de gemeente worden bekostigd."*

**Het geld van het Rijk moet besteed zijn vóór 31 december 2023**

## Waar hebben we al gebruik van gemaakt?

In 2022 heeft de gemeente Aalten gebruik gemaakt van de RREW (regeling reductie energieverbruik woningen). Deze subsidie was bedoeld voor minimaal 50 procent van de bewoners van huurwoningen en daarnaast voor mensen met een eigen woning met een maximale WOZ-waarde van 192.000 euro.

De invulling van deze regeling was dat iedereen in de doelgroep een gratis energiebespaarbox kon aanvragen. In de gemeente Aalten ging het om circa 2.000 bespaarboxen, die werden uitgereikt. Bij deze regeling is een grote groep huishouders bereikt, daarmee is een aanzet gedaan tot energiebesparing.



## Welke strategie willen we volgen?

Voor de aanpak van energiearmoede wordt een bepaalde strategie gevolgd. Het doel is om huishoudens binnen een smallere scope gericht te ondersteunen om de effecten van de energiestijgingen te dempen. Uitgangspunt is dat we een blijvend effect voor de doelgroep willen realiseren.

Daarnaast willen we een lerende aanpak opzetten, waarbij we leren van ervaringen in onze gemeente maar ook van andere projecten in het land. Er wordt op dit moment gewerkt aan een kennis- en ondersteuningscentrum vanuit het ministerie van BZK. Daarnaast zijn er ook signalen dat het Rijk toe wil naar een meerjarenaanpak voor energiearmoede.

## Hoe werken we samen in de Achterhoek?

De Achterhoekse gemeenten werken samen in een regionaal overleg van Duurzaamheidscoördinatoren. Uit dit overleg van acht gemeenten is een werkgroep Energiearmoede geformeerd. Gemeente Aalten neemt deel aan deze werkgroep met een beleidsmedewerker armoedebeleid, vanuit het sociaal domein.

In deze werkgroep vindt afstemming en idee-ontwikkeling plaats. Iedere gemeente beslist zelf welke invulling zij geeft aan de aanpak Energiearmoede en dus de besteding van de gelden. We werken volgens het 'zwaankleef-aan' principe en geven elkaar ruimte voor lokale invulling. Dat heeft mede geleid tot het volgende voorstel voor de gemeente Aalten.





# Welke maatregelen worden ingezet en uitgewerkt?

Op de volgende pagina's stellen we maatregelen voor, om het beschikbare budget in te zetten. Dit is het raamwerk waarbinnen we de aanpak energiearmoede vorm willen geven. Aangezien het om een afgebakend budget gaat, zijn de interventies niet met een open einde, maar met een budgetplafond.

Daarnaast kent de besteding een einddatum. Deze is door het Rijk op 31 december 2023 gezet. Het is wel wenselijk in de toekomst om een aanpak energiearmoede structureel te verankeren, maar dat is nu nog niet het geval.

De voorgestelde verdeling (aan het eind van dit plan van aanpak opgenomen) van de budgetten over de voorgestelde interventies is indicatief. Binnen de interventies is het mogelijk om te schuiven met de budgetten op basis van voortschrijdend inzicht. We willen een lerende aanpak hanteren en daarin flexibel kunnen sturen. Aan de uitwerking van een deel van de volgende punten wordt nog gewerkt. Daarvoor komen aparte plannen ter besluitvorming naar het college.

## 1. Publiciteitscampagne: Energiebesparing

Voor alle inwoners is het van belang om minder energie te verbruiken. We zetten in op het langdurig en breed communiceren (on- en offline) van eenvoudige en effectieve energiebesparingstips. Zo kan iedereen die het wil aan de slag met het verlagen van het energieverbruik. Daarmee bereiken we een brede doelgroep. Hierbij werken we samen met de lokale en regionale partners zoals het Meedoenpact, Agem Energieloket en De Woonplaats.

Vanuit de verwachting dat nagenoeg iedere inwoner belang heeft bij energiebesparing, wordt de algemene bewustwordingscampagne via de Duurzaamheidspagina's (en sociale media) voortgezet en verbreed, bijvoorbeeld door ook kanalen van partners in te zetten en door meer met (bewegend) beeld te werken. Er wordt aangehaakt bij vraagstukken die gedurende de diverse projecten in beeld komen (denk aan: begrip energienota is lastig, daar een algemene uitleg op maken). Er wordt over nagedacht hoe we de informatie bij nog meer mensen onder de aandacht kunnen brengen.

Voor de diverse projecten die voor een beperkte doelgroep van toepassing zijn, wordt zoveel als mogelijk via en door organisaties in het netwerk van deze doelgroep informatie gedeeld. Denk aan het Meedoenpact, de Voedselbank, het GRIP-team enz. en niet te vergeten de huishoudens die de energietoeslag hebben aangevraagd en ontvangen (via Laborijn). Ook hier kunnen de middelen heel divers zijn, van eenvoudige flyers, berichten op social media en filmpjes tot initiatieven om de tips en ideeën naar deze groepen inwoners toe te brengen (energie-inloopuur, bijeenkomst enz).

De folder van de gemeente Aalten, over alle regelingen voor financiële ondersteuning voor inwoners met een 'smalle beurs', wordt aangevuld met de diverse steunmaatregelen die via gemeente Aalten beschikbaar zijn.

Er zal geen inwoner zijn, die niet weet dat er mogelijkheden zijn om energie (en geld) te besparen! Voor de brede en gerichte campagnes is een bedrag van € 20.000 gereserveerd.

Overigens, ondernemers die door de hoge energielasten in de problemen dreigen te komen, worden verwezen naar het Ondernemerssteunpunt Aalten Doetinchem.







## 2. Sociale energiecoaching voor mensen met een laag inkomen

In de praktijk blijkt dat veel huishoudens niet de kennis en/of kunde hebben om energiezuinig te leven. Energiecoaches bieden huishoudens handvatten, geven tips en werken aan bewustwording en gedragsverandering, om structureel het energieverbruik naar beneden te brengen.

**Pilot uitgevoerd**
In de gemeente Aalten zijn we begin 2022 gestart met een pilot, samen met Agem Energieloket en het Meedoenpact. Agem Energieloket heeft mensen, die te maken hebben met energiearmoede, geholpen middels een intensief begeleidingstraject en het uitgeven van energiebesparende producten.

*Via het Meedoenpact hebben elf huishoudens zich aangemeld om mee te doen aan dit traject. Een vrijwillige energiecoach heeft per huishouden drie tot vier bezoeken afgelegd. De energiecoaches hebben tijdens deze bezoeken ook diverse energiebesparende producten meegenomen. De deelnemende huishoudens waren erg divers, van alleenstaanden, tot samenwonenden en gezinnen. Zo'n 60% van de deelnemers woont in een huurhuis, de rest in een koopwoning.*

De energiecoaches ondervonden dat er met name behoefte is in het inzicht krijgen in de energierekening. Voor veel huishoudens is de energierekening een moeilijk document, waar eigenlijk niet tot nauwelijks naar gekeken wordt, omdat ze het simpelweg niet begrijpen.

Ook merken de energiecoaches, die betrokken zijn geweest bij de pilot, dat veel mensen niet op de hoogte zijn van wat simpele gedragsveranderingen kunnen doen. Denk aan de deuren dichthouden, korter douchen enz. Dit is vaak een eye-opener voor de deelnemende huishoudens.

Ook kunnen de energiecoaches hulp/advies bieden bij het aanbrengen van de simpele maatregelen. Vaak kunnen de mensen het wel zelf, maar ze moeten wel gemotiveerd worden om de producten ook echt te gebruiken. Wat ook voorkwam is dat mensen die in een huurwoning wonen, in een slecht geïsoleerde woning wonen. Eigenlijk moeten deze woningen zo snel mogelijk worden verduurzaamd door de woningcorporatie, omdat je met energiebesparende producten en gedragsveranderingen maar een beperkt resultaat hebt als je in een slecht geïsoleerde woning woont.

**Er is behoefte aan het inzicht krijgen in de energierekening. Voor veel huishoudens is de energierekening een moeilijk document**

In de pilot zijn alle deelnemers aangeleverd door het Meedoenpact, dit werkte voor Agem Energieloket heel prettig. Het Meedoenpact staat in nauw contact met deze doelgroep en als huishoudens bijvoorbeeld niet bereikt konden worden, dan schoot het Meedoenpact te hulp. Dit resulteerde erin dat alle aangemelde huishoudens ook echt bereikt konden worden. Een coachingstraject bij deze doelgroep werkt het beste als je gebruik kunt maken van 'warme contacten', wijst de opgedane ervaring uit.

**Vervolg op pilot gestart**
Op basis van de positieve ervaringen met de pilot, hebben we in juni 2022 Agem Energieloket opdracht gegeven voor een vervolg. Het vervolg van de aanpak ziet er in de basis hetzelfde als de pilot. Voor het vervolg streven we naar 85 huishoudens. Dit is circa 10% van het totaal aantal huishoudens dat te maken heeft met energiearmoede (volgens cijfers TNO) in de gemeente Aalten.

Deze huishoudens worden ondersteund met een drietal coachgesprekken. Deze gesprekken worden uitgevoerd door energiemaatjes. Voorafgaand aan deze gesprekken dienen de bewoners goed geïnformeerd te worden over het traject en de bijbehorende bezoeken. Deze benadering wordt idealiter gedaan door reeds warme/bekende kanalen, onder andere het Meedoenpact.

Tijdens het intensieve begeleidingstraject worden de volgende gesprekken uitgevoerd:

**Gesprek 1:** Kennismaking en bespreken energierekening met de huishoudens.

**Gesprek 2:** Ronde door de woning, persoonlijke tips en adviezen, cadeaubon overhandigen + samen producten bestellen.

**Gesprek 3:** Aanbrengen energiebesparende producten, afronding en evaluatie.

Het energiemaatje let tijdens zijn of haar bezoek op of er kansen in de woning zijn voor grotere maatregelen, vervolgens worden deze kansen teruggekoppeld richting het Energieloket en de gemeente.

Het energiemaatje geeft het Energieloket na iedere afspraak een terugkoppeling over het bezoek. Dit wordt gedaan via een speciaal voor dit project ingericht portaal.




**Energiemaatje zijn vrijwilligers die huishoudens willen helpen met het besparen van energie**

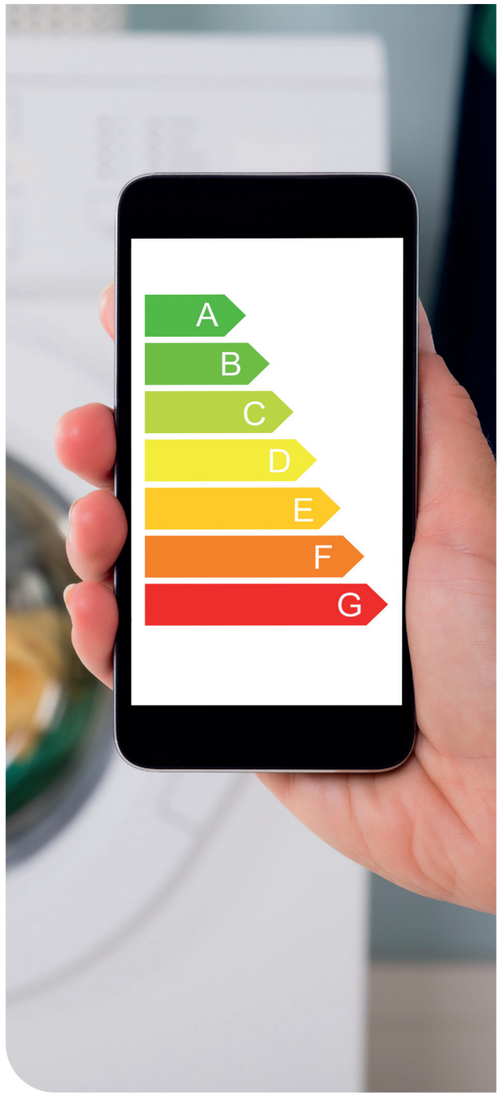
**Energiemaatjes**
Voor het intensieve begeleidingstraject worden energiemaatjes ingezet. Energiemaatjes zijn vrijwilligers die huishoudens binnen deze doelgroep willen helpen met het besparen van energie. Deze energiemaatjes bestaan uit de huidige energiecoaches en nieuwe energiemaatjes. Agem Energieloket faciliteert een training voor de nieuwe energiemaatjes.

**Cadeaubon**
Alle geselecteerde huishoudens ontvangen een cadeaubon t.w.v. € 200 om daarmee energiebesparende producten aan te schaffen. Dit doen we in samenwerking met de webshop Eco-Logisch (*www.eco-logisch.nl*). Zij zetten een speciale webshop op voor de gemeente Aalten, waaruit de deelnemer energiebesparende producten kan bestellen.

Uit welke producten er gekozen kan worden is door onszelf te bepalen, denk hierbij aan simpele maatregelen zoals radiatorfolie en ledlampen maar ook aan 'grotere' maatregelen zoals radiatorventilatoren en een slimme thermostaat. Ook zullen wij een mixbox samenstellen met allerlei verschillende energiebesparende producten voor de mensen die het lastig vinden om zelf wat uit te kiezen.

De huishoudens hoeven zelf geen voorinvestering te doen, middels de cadeaubon kan men de artikelen aanschaffen. Mochten mensen meer dan € 200 willen besteden aan producten, dan kunnen zij het restbedrag zelf bijleggen. Eco-Logisch zal ook zorgdragen voor het versturen van de producten en de ondersteuning in de vorm van een klantenservice, als mensen vragen hebben over de artikelen of wanneer een artikel niet of kapot geleverd is. De energiemaatjes kunnen helpen bij het bestellen én het aanbrengen van de energiebesparende producten, als dit gewenst is.

**Portaal**
De gegevens van alle deelnemende huishoudens worden door Agem Energieloket verwerkt. Zij hebben hiervoor een portaal ingericht. In dit portaal worden alle huisbezoeken en gespreksverslagen per huishouden bijgehouden door het energiemaatje. Op deze manier is direct




inzichtelijk wat er besproken is tijdens de huisbezoeken, welke afspraken er zijn gemaakt en wordt er ook een notitie gemaakt over het aanwezig witgoed en isolatie van de woning (zie ook punt 3 en 4 van deze notitie). Op deze manier hebben we een goed beeld van de deelnemende huishoudens en kunnen we ook het gehele proces in de gaten houden, zo geeft Agem Energieloket aan.

De niet tot een persoon/huishouden herleidbare gegevens kunnen gedeeld worden met de gemeente, om de aanpak van de energiearmoede te verbeteren.

## 3. Energiezuinige witgoedregeling

Uit ervaring blijkt, dat veel mensen met een laag inkomen oude witgoedapparaten in huis hebben. Oude apparatuur verbruikt veel energie. Bij een leeftijd van ruim tien jaar wordt het al interessant om het witgoed te vervangen. Door oud witgoed voor nieuw energiezuinig witgoed te vervangen kan er een dubbelslag worden geslagen. De oude apparatuur wordt afgevoerd en volledig uit elkaar gehaald en gerecycled. De nieuwe apparatuur zorgt voor een veel lager energieverbruik, vaak tot 50% minder.

Energiecoaches komen bij de mensen thuis. Zij zijn onder andere uitgerust met meetapparatuur en kunnen daarmee achterhalen welk witgoed verouderd is en veel energie verbruikt en (dus) het best vervangen kan worden voor een nieuw apparaat.

Meerdere gemeenten in de Achterhoek hebben interesse in een energiezuinige witgoedregeling. De planning is om in 2022 in Achterhoeks verband een witgoedregeling te ontwikkelen, op basis waarvan gemeenten zelf kunnen kiezen hoe zij hier uitvoering aan geven.

De planning, organisatie en uitvoering van deze regeling kan eventueel in samenwerking met Agem Energieloket, de energiecoaches en het liefst Achterhoekse bedrijven worden opgezet.

## 4. Subsidieregeling isoleren voor woningeigenaren met een laag en modaal inkomen

Het Rijk biedt een subsidieregeling voor woningverduurzaming en energiebesparing, de zogeheten Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE). Eigenaren van koopwoningen die twee maatregelen uit laten voeren door een erkend bedrijf en dit ook eerst zelf betalen, kunnen gebruik maken van deze regeling. Hierbij wordt 30% subsidie gegeven door het Rijk. Omdat het niet voor iedereen mogelijk was om twee maatregelen tegelijkertijd uit te voeren, heeft het Rijk de regeling aangepast. Vanaf 1 januari is het ook mogelijk om voor één maatregel een subsidie van 15% aan te vragen.

Subsidiabel zijn een investering in een (hybride) warmtepomp, zonneboiler, een aansluiting op een warmtenet en met vijf typen isolatiemaatregelen.
**Meer info:** *www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde/woningeigenaren*





Mensen die net voldoende geld hebben om één maatregel te betalen lopen tegen het probleem aan, dat een erkend bedrijf ingeschakeld moet worden (zelfwerkzaamheid is niet subsidiabel, ook de productkosten niet) en de kosten voorgefinancierd moeten worden. Vervolgens wordt er maximaal 15% gesubsidieerd. Met een aanvullende lokale subsidieregeling willen we mensen uit de genoemde doelgroep, die zelf aan de slag willen en isolatie willen aanbrengen, aanmoedigen om dit te doen.

Deze lokale regeling wordt uitgewerkt in de tweede helft van 2022. Hierbij vindt ook overleg plaats met de andere gemeenten in de Achterhoek, over de aanpak die zij ontwikkelen om eigenaren te ondersteunen bij het verduurzamen en isoleren van hun woning. Verder wordt gekeken of/welke rol Agem Energieloket kan spelen bij de uitvoering van de regeling. (Agem voert b.v. ook de Toekomstbestendig wonen lening uit voor meerdere gemeenten in de Achterhoek, ook voor de gemeente Aalten.)

Naast de eerdergenoemde gelden die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld, is in de gemeentebegroting van Aalten een bedrag van € 108.675 opgenomen voor een subsidieregeling woningverduurzaming, die hiervoor ingezet kan worden.

## 5. Klussendienst

Andere gemeenten in de Achterhoek denken erover om een klussendienst op te zetten, om te helpen met het uitvoeren van kleine energiebesparende klussen bij mensen thuis. De ene gemeente noemt het een ‘FIX team’, een andere noemt het de ‘Boukes’.

In de gemeente Aalten heeft Figulus al een bestaande klussendienst, die draait op vrijwilligers. De klussendienst is bedoeld voor mensen met een smalle beurs en een beperkt netwerk, die een steuntje in de rug kunnen gebruiken.
**Meer info:** *www.figulus-welzijn.nl/klussendienst*

We gaan in gesprek met Figulus om te bespreken of de diensten, die andere gemeenten bij een FIX team of de Boukes willen onderbrengen, in de gemeente Aalten een plek bij Figulus kunnen krijgen.

## 6. Borging voor de langere termijn; onderzoek naar Achterhoekse Energiebank

We vinden het belangrijk om niet alleen tijdelijk, maar ook structureel hulp te bieden bij energiearmoede. Er is behoefte aan structurele borging van de ingezette aanpak. Deze wens wordt breder in de Achterhoek gedeeld. Een manier om de borging structureel te regelen is via een Energiebank.

Op basis van ervaringen in andere delen van het land is het idee ontstaan om een Energiebank Achterhoek op te richten, die heel specifiek de aandacht heeft en kan houden op energiearmoede. Gezien de grote overlap van zo’n Energiebank met de activiteiten van het bestaande Achterhoekse Energieloket, is het verzoek hiervoor bij Agem Energieloket neergelegd.

Het initiatief hiertoe is genomen door de gemeente Oude IJsselstreek. Vervolgens is de vraag gesteld, welke Achterhoekse gemeenten deel willen nemen aan het onderzoek door Agem naar de (on)mogelijkheden voor een Energiebank in de Achterhoek. Een groot deel van de Achterhoekse gemeenten draagt bij aan het onderzoek, waaronder de gemeente Aalten.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in 2022. Inmiddels is de achterliggende documentatie verzameld en worden er gespreksrondes gehouden met o.a. de Provincie Gelderland, de Regio Achterhoek, de Energiebank Nederland en de gemeentes. Ook met het maatschappelijk veld wordt gesproken. Naar aanleiding van de gesprekken wordt een praatstuk geschreven, over hoe de aanpak van energiearmoede structureel geborgd kan worden en op welke basis er keuzes gemaakt kunnen worden voor vervolgstappen.



De structurele borging van een aanpak energiearmoede hangt vanzelfsprekend samen met het beschikbare budget. Budget dat gemeentelijk beschikbaar gesteld kan worden, maar ook budget dat mogelijk landelijk beschikbaar gesteld gaat worden.

We houden de ontwikkelingen nauwgezet in de gaten. Daarnaast wordt in de gemeente Aalten in 2023 het armoedebeleid weer tegen het licht gehouden en gaan we de schuldhulpverlening opnieuw positioneren. Mogelijk dat hierbij zich ook kansen voor doen om zaken te combineren.

### Missie en Visie Energiebank Nederland

“De Stichting Energiebank Nederland wil energie als eerste levensbehoefte bereikbaar houden voor iedereen. In Nederland zijn er ongeveer 750.000 huishoudens die te weinig geld hebben om hun energierekening te betalen. Het is onze missie om deze huishoudens op energievlak te versterken, zodat zij zelf hun energierekening blijvend kunnen verlagen.

In 2015 zijn we gestart in Arnhem en inmiddels zijn we aan het doorgroeien naar meer regio’s in Nederland waar onze hulp nodig is.

**Doelstellingen Energiebank Nederland**
Energie als eerste levensbehoefte bereikbaar houden voor huishoudens die te weinig geld hebben om hun energierekening te betalen.

Huishoudens op de korte termijn ondersteunen en op de lange termijn versterken, door op drie manieren hulp te bieden: hulp bij bewustwording, hulp bij besparing en hulp bij de energierekening.

Duurzaamheid vinden we belangrijk. We willen dit verbinden aan het bestrijden van energiearmoede door donaties in de vorm van duurzaam opgewekte energie mogelijk te maken.”

**Bron**: *www.energiebanknederland.nl*



**Het geld van het Rijk moet besteed zijn vóór 31 december 2023**

# Beschikbaar budget

**Het totale beschikbaar gestelde budget vanuit het Rijk voor de gemeente Aalten is:**

- Aanpak Energiearmoede: 2 x € 221.035 = € 442.070
- Voor isolerende maatregelen: € 110.693
- Beschikbaar vanuit het Rijk: **€ 552.763**

Opgenomen in de gemeentebegroting voor subsidieregeling voor verduurzamen van woningen: € 108.675

**Totaal beschikbaar voor Aanpak Energiearmoede gemeente Aalten: € 661.438**

## Indicatief overzicht besteding beschikbare middelen

| Onderdeel aanpak energiearmoede | Bedrag in € |
|---|---|
| Publiekscampagne | 20.000 |
| Pilot Sociale energiecoaching | 3.500 |
| Vervolg sociale energiecoaching | 52.000 |
| Ruimte voor uitbreiding sociale energiecoaching | 14.406 |
| Duurzame witgoedregeling | 60.000 |
| Subsidieregeling isolatie woningen | 275.000 |
| Maatwerkoplossingen via bijzondere bijstand | 25.000 |
| Klussendienst energiebesparing | 50.000 |
| Vooronderzoek Energiebank | 2.857 |
| Borging aanpak energiearmoede | 50.000 |
| **TOTAAL** | **552.763** |

*N.b. De bedragen zijn indicatief. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Per onderdeel wordt bij vaststelling regeling / verstrekking opdracht het definitieve bedrag vastgesteld.*
*Resterend beschikbare bedrag is flexibel inzetbaar, daar waar nodig.*

*Middelen uit de gemeentebegroting hoeven niet voor 31 december 2023 besteed te zijn en kunnen voor het gewenste vervolg in 2024 worden ingezet.*

Gemeente
Aalten